

Handläggare
Alice Ring
Telefon: 08-50810019

Till
Östermalms stadsdelsnämnd
2018-04-19

Stockholms stads riktlinjer för nationella minoriteters rättigheter

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr 2018/000069

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Christina Klang
stadsdelsdirektör

Carolina Bjurling
avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har tagit fram förslag på nya riktlinjer för nationella minoriteter. Riktlinjerna innehåller en tydligare ansvarsfördelning mellan kommunstyrelsen och fack- respektive stadsdelsnämnderna och ska bidra till en förstärkning av stadens arbete. Som ett komplement till riktlinjerna finns *Strategin för romsk inkludering*.

Östermalms stadsdelsförvaltning välkomnar riktlinjerna och är särskilt positiv till förändringen att riktlinjerna innehåller en tydligare ansvarsfördelning, samt att kommunstyrelsen föreslås samordna de nationella minoritetsfrågorna och genomföra samråden med samtliga nationella minoriteter.

Bakgrund

1999 fattade riksdagen beslut om anslutning till Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter och den europeiska stadgan om landsdels- och minoritetsspråk. I samband med anslutningen till konventionerna erkände riksdagen judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar som nationella minoritetsgrupper och jiddisch, romani chib med alla varieteter, samiska med alla varieteter, finska och meänkieli som nationella minoritetsspråk.

Den nu gällande lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:724) (minoritetslagen) trädde i kraft den 1 januari 2010 och samma år antog kommunfullmäktige *Nationella minoriteter och minoritetsspråk - åtgärdsplan för Stockholms stad*.

Samtliga nationella minoriteter i hela Sverige omfattas av minoritetslagens grundskydd. Enligt grundskyddet har alla kommuner skyldighet att informera de nationella minoriteterna om deras rättigheter och ge dem möjlighet till inflytande i frågor som berör dem och så långt som det är möjligt samråda med representanter för minoriteterna i sådana frågor.

Remissbehandling

Remissen har skickats från kommunstyrelsen till stadsdelsnämnder och ett flertal andra instanser som arbetsmarknadsnämnden, föreningen E´ Romani Glinda, Finska föreningen i Stockholm, Judiska församlingen i Stockholm med flera. Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 3 maj 2018.

Ärendet

Förslaget till nya riktlinjer ersätter den tidigare åtgärdsplanen och beskriver stadens arbete och fördelar ansvaret mellan nämnderna. Staden har inför framtagandet av de nya riktlinjerna genomfört samråd med samtliga nationella minoritetsgrupper och stadens förvaltningar för att inhämta erfarenheter och kunskap.

I förslaget till riktlinjer tydliggörs ansvarsfördelningen inom olika områden och för respektive kommunstyrelsen, kulturnämnden, arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden, socialnämnden, servicenämnden, äldreförvaltningen och stadsdelsnämnderna. De olika områdena är:

- Nationella minoriteters rätt till sitt minoritetsspråk.
- Nationella minoriteters rätt till sin kultur
- Nationella minoriteters rätt till information
- Nationella minoriteters rätt till delaktighet och inflytande

- Nationella minoriteters rätt till förskola och äldreomsorg på sitt språk
- Kompetensutveckling och rekrytering
- Samordning och uppföljning

Stadsdelsnämndens ansvarsområden att uppmärksamma och uppmuntra initiativ från de nationella minoriteterna om språkliga och kulturella insatser i sina verksamheter som stärker och utvecklar de nationella minoritetsspråken samt verka för mötesplatser för de nationella minoriteterna. Stadsdelsnämnderna ska genom förskolan bidra till att barn som tillhör de nationella minoriteterna får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål.

Nämnderna ska tillvarata och utveckla medarbetares kompetens om minoritetslagstiftningen, de nationella minoriteterna och de nationella minoritetsspråken.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom kvalitetsavdelningen i samråd socialtjänstavdelningen, avdelningen för förskola och parklek och äldreomsorgsavdelningen. Nämndens pensionärsråd, råd för funktionshinderfrågor samt ungdomsråd har getts möjlighet att inkomma med synpunkter på remissen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen välkomnar riktlinjerna och är särskilt positiv till förändringen att riktlinjerna innehåller en tydligare ansvarsfördelning mellan kommunstyrelsen och fack- respektive stadsdelsnämnderna.

Förvaltningen ser även att det är bra att kommunstyrelsen samordnar de nationella minoritetsfrågorna och genomför samråden med samtliga nationella minoriteter. Tidigare samråd har skett på alla nivåer och på samtliga fack- och stadsdelsnämnder. Enligt förslaget till nya riktlinjer ska samråd genomföras tematiskt med fokus på kultur, skola och äldreomsorg och respektive nämnd ska bjudas in att delta. Detta är en samrådsprocess som förvaltningen ser kommer att leda till konstruktiva diskussioner med konkreta förslag.

Vad som dock inte framgår tydligt i riktlinjerna är samordnande av medarbetares kompetensutveckling. I denna fråga vill förvaltningen föra fram följande synpunkter.

Medarbetarnas kompetens i de nationella minoritetsspråken, sida 12 och 13

Förvaltningen ställer sig frågande till hur medarbetares kompetens i de nationella minoritetsspråken ska höjas, dvs. hur det ska gå till och vilken nämnd som ska bära ansvar? Ska förskolepersonal och personal inom äldreomsorgen utbildas i yrkesfinska?

Medarbetarnas kompetens om minoritetslagstiftningen, sida. 13

”Kommunstyrelsen, arbetsmarknadsnämnden, kulturnämnden, servicenämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnder ska ansvara för att kompetensutveckla sina medarbetare om minoritetslagstiftningen, de nationella minoriteterna och de nationella minoritetsspråken.”

Förvaltningen ser att det finns generella frågor som rör samtliga nämnder och föreslår i dessa fall att en nämnd får ett stadsövergripande samordningsansvar för att effektivisera kompetensutvecklingen i generella frågor. Som ett komplement till detta bör även de egna nämnderna enskilt ansvara för kompetensutveckling av sina medarbetare, detta för att ha fokus på specifika områden, till exempel yrkesfinska inom förskolan.

Förskolan ska erbjuda barn modersmålsstöd, sida 7

Förvaltningen ser positivt på att arbetet med att erbjuda barn modersmålsstöd omnämns både i riktlinjerna för nationella minoriteter och i läroplanen för förskolan. Förvaltningen anser dock att det finns behov av att se över skrivningarna så att de i högre grad samverkar med varandra. Med nuvarande skrivningar finns en risk att uppdraget kring modersmål och minoritetsspråk tolkas olika av professionen och vårdnadshavare. Det är viktigt att det i skrivningarna tydligt framgår hur förskolorna ska tolka uppdraget.

Sammanfattningsvis föreslår förvaltningen att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Bilaga

Stockholms stads riktlinjer för nationella minoriteters rättigheter